

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 1959-1960.

VERGADERING VAN 6 APRIL 1960.

Ontwerp van wet waarbij de Minister van Financiën wordt gemachtigd de waarborg van de Staat te verlenen voor een lening uit te schrijven door de Nationale Stichting voor de financiering van het Wetenschappelijk Onderzoek.

VERSLAG

NAMENS DE VERENIGDE COMMISSIES
VOOR DE FINANCIËN EN VOOR DE
CULTURELE ZAKEN (1) UITGEBRACHT
DOOR DE HEER V. LEEMANS.

DAMES EN HEREN,

Het ontwerp van wet dat aan onze besprekingen wordt onderworpen, werd op 5 februari 1960 bij het Parlement ingediend. De Kamer keurde het goed met 109 stemmen tegen 2 bij 75 onthoudingen, tijdens haar vergadering van 31 maart jl.

De Minister van Culturele Zaken die de besprekingen van uw Verenigde Commissies bijwoonde, onderschreef dat het ontwerp langs een ietwat ongewone weg een doel nastreeft dat iedereen onderschrijft, nl. het betrekken van de economische kringen bij de bevordering van het wetenschappelijk onderzoek.

In 1927 werd een gelijkaardig initiatief genomen, maar volgens een verschillende formule. Ingevolge een oproep van de Koning werden toen door de privé-sector giften gestort ten belope van 120 miljoen.

(1) De volgende leden hebben aan de beraadslagingen van de Verenigde Commissies deelgenomen :

De hh. Baron Nothomb en Pierre De Smet, voorzitters; Allard, Bartelous, Block, Antoon Breyne, Mevr. Ciselet, de hh. Custers, Delboulle, Louis Desmet, Mgr. Philips, Mevr. Vandervelde, de hh. Van Laeys, Verhaest en Victor Leemans, verslaggever.

R. A 5889.

Zie :

Gede. St. van de Kamer van Volksvertegenwoordigers :

426 Zitting 1959-1960 :

- 1 : Ontwerp van wet;
- 2 : Verslag.

Handelingen van de Kamer van Volksvertegenwoordigers :

29 en 31 maart 1960.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1959-1960.

SEANCE DU 6 AVRIL 1960.

Projet de loi autorisant le Ministre des Finances à attacher la garantie de l'Etat à un emprunt à émettre par la Fondation Nationale pour le Financement de la Recherche scientifique.

RAPPORT

FAIT AU NOM DES COMMISSIONS REUNIES
DES FINANCES ET DES AFFAIRES
CULTURELLES (1) PAR
M. V. LEEMANS.

MESDAMES, MESSIEURS,

Le projet de loi qui est soumis à nos délibérations, a été déposé à la Chambre le 5 février 1960. Celle-ci l'a adopté par 109 voix contre 2 et 75 abstentions, au cours de sa séance du 31 mars dernier.

Le Ministre des Affaires culturelles, qui a assisté aux réunions de vos Commissions, a souligné que le projet a choisi une voie quelque peu insolite pour atteindre un but auquel chacun souscrit, à savoir d'assurer la participation des milieux économiques à la promotion de la recherche scientifique.

Une initiative analogue avait déjà été prise en 1927, mais la formule était différente. A la suite d'un appel du Roi, le secteur privé fit des dons s'élevant à un montant global de 120 millions.

(1) Les membres suivants ont participé aux délibérations des Commissions réunies.

MM. le baron Nothomb et Pierre De Smet, présidents; Allard, Bartelous, Block, Antoon Breyne, Mme Ciselet, MM. Custers, Delboulle, Louis Desmet, Mgr. Philips, Mme Vandervelde, MM. Van Laeys, Verhaest et Victor Leemans, rapporteur.

R. A 5889.

Voir :

Documents de la Chambre des Représentants

426 (Session de 1959-1960) :

- 1 : Projet de loi;
- 2 : Rapport.

Annales de la Chambre des Représentants :

29 et 31 mars 1960.

De thans voorgestelde formule komt hierop neer dat de particuliere sector en de financiële parastatale instellingen zouden uitgenodigd worden in te tekenen op leningen voor een totaal bedrag van 3 miljard, uit te schrijven in tien jaarlijkse tranches. Deze leningen zouden een looptijd van 30 jaar hebben en 2 % intrest opbrengen; de terugbetaling van de hoofdsom en de betaling der intresten zouden door de Staat gewaarborgd worden.

Dit laatste punt is het eigenlijke voorwerp van het in bespreking zijnde ontwerp van wet.

In feite gaat het hier niet om een waarborg van de Staat zoals die gewoonlijk verleend wordt, vermits de opbrengst van de leningen te zijner beschikking gesteld wordt.

De Staat had zelf rechtstreeks de leningen kunnen uitschrijven, doch de Regering heeft gemeend dat de oproep een groter succes zou kennen, indien hij kon uitgaan van de Nationale Raad voor Wetenschapsbeleid, dat het organisme is dat het impuls zal moeten geven aan het wetenschappelijk onderzoek en waarin ook de economische kringen tot wie men zich zal richten, vertegenwoordigd zijn.

De leden van het Bureau van hogervermelde Nationale Raad hebben met dit doel een rechtspersoon in het leven geroepen, de « Nationale Stichting voor de financiering van het Wetenschappelijk Onderzoek. »

De enige taak van dit nieuw organisme zal erin bestaan de leningen uit te schrijven en de opbrengst ervan in te zamelen; het zal bedoelde fondsen overdragen aan de Staat van zodra een beslissing genomen is nopens hun bestemming.

De Minister onderstreept tenslotte dat de intresten van deze leningen vrijgesteld worden van alle huidige en toekomstige zakelijke belastingen en taxes.

**

Een lid, dat het door het ontwerp beoogde doel volkomen onderschrijft, meent dat de deelname van de privé-sector minder aanzienlijk is dan men op het eerste gezicht zou denken.

In het kader van de nieuwe inspanning voor het wetenschappelijk onderzoek neemt de Staat immers een supplementaire last van 7 miljard op zich, terwijl aan de privé-sector slechts 3 miljard gevraagd wordt.

De bijdrage van de Staat geschiedt bovendien « à fonds perdu », terwijl de economische kringen alleen fondsen « lenen » en hun bijdrage zich dus in feite beperkt tot een derving van het verschil tussen een normale intrest en de 2 % die deze leningen zullen opbrengen.

Ook dient aangestipt dat de 3 miljard voor de helft zullen onderschreven worden door financiële instellingen van de overheidseconomie, m.a.w. door organismen met een publiek karakter.

Hetzelfde lid meent er nochtans te moeten op wijzen dat de resultaten van het wetenschappelijk onderzoek, als zij weliswaar aan het ganse land ten goede komen, toch ook aan de privé-sector van de economie belangrijke voordelen zullen brengen.

La formule actuellement proposée revient à inviter le secteur privé ainsi que les parastataux financiers à souscrire des emprunts pour un total de 3 milliards, à émettre en 10 tranches annuelles. Ces emprunts, remboursables après 30 ans, porteraient intérêt au taux de 2 % et l'Etat garantirait leur remboursement en principal et le paiement des intérêts.

C'est ce dernier point qui constitue le but essentiel du projet en discussion.

En fait, il ne s'agit pas ici d'une garantie semblable à celle que l'Etat accorde habituellement, puisque le produit même des emprunts est mis à sa disposition.

Certes, l'Etat aurait pu émettre directement les emprunts, mais le Gouvernement a estimé qu'ils seraient mieux accueillis si l'appel émanait du Conseil National de la Politique scientifique, c'est-à-dire de l'organisme qui devra donner son impulsion aux recherches scientifiques et au sein duquel sont représentés les milieux économiques auxquels on s'adresse.

Les membres du Bureau de ce Conseil National ont créé à cet effet un établissement d'intérêt public, dénommé « Fondation Nationale pour le Financement de la Recherche scientifique ».

La seule mission de cet organisme nouveau consistera à émettre les emprunts et à en recueillir le produit; ces fonds seront ensuite mis à la disposition de l'Etat, dès qu'une décision aura été prise quant à leur affectation.

Enfin, le Ministre a souligné que les intérêts de ces emprunts seront exempts de tous impôts et taxes réels quelconques, présents et futurs.

**

Tout en approuvant sans réserve l'objectif poursuivi par le projet, un membre estime que la participation du secteur privé est moins importante qu'on ne pourrait le croire à première vue.

En effet, dans le cadre de ce nouvel effort en faveur de la recherche scientifique, l'Etat supporte une charge supplémentaire de 7 milliards, alors que la contribution du secteur privé n'atteindra que 3 milliards.

De surcroît, l'intervention de l'Etat a lieu à fonds perdu, alors que les milieux économiques se bornent à « prêter » des fonds, si bien que leur contribution se limite, en fait, à la perte de la différence entre l'intérêt normal et l'intérêt de 2 % que rapporteront ces emprunts.

D'autre part, il convient de souligner que la moitié des 3 milliards sera souscrite par des institutions financières du secteur public, en d'autres termes par des organismes à caractère public.

Le même membre estime néanmoins que si les résultats de la recherche scientifique profitent au pays tout entier, les secteurs privé de l'économie en retirera des avantages substantiels.

De Minister antwoordt dat, bij de appreciatie van de inspanning die van de economische kringen gevraagd wordt, ook rekening moet worden gehouden met de lange looptijd van de leningen, die voor gevolg heeft dat de terugbetaling wellicht waardeverlies zal meebrengen. Een andere beschouwing die ook aandacht verdient is dat de titels een beurswaarde zullen hebben van vermoedelijk slechts 50 à 60 % van hun nominale waarde, zodat elke onderschrijving neerkomt op een afstand van bijna de helft van het onderschreven bedrag.

Op die manier beschouwd, zou de thans geleverde inspanning het dubbele belopen van hetgeen gepresteerd werd in 1927, na omrekening van het toen gestorte bedrag.

*
**

Ook betreffende de repartitie van de onderschrijvingen tussen de verschillende betrokken sectoren en instellingen verstrekte de Minister enkele gegevens.

Op de helft van de lening, d.i. 1,5 miljard frank, zal door de financiële instellingen van de overheidseconomie worden ingeschreven. De Nationale Bank van België zal op 600 miljoen frank intekenen, de Algemene Spaar- en Lijfrentekas op 575 miljoen frank, het Gemeentekrediet van België op 150 miljoen frank, de Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid op 125 miljoen frank, het Herdiscontering- en Waarborginstituut op 30 miljoen frank, de Nationale Kas voor Beroepskrediet op 20 miljoen frank.

Op het saldo van 1,5 miljard frank zullen de verschillende economische sectoren inschrijven. De deelneming van de nijverheid, de handel, de landbouw en de financiële maatschappijen is op 950 miljoen frank geraamd. Het Verbond van de Belgische Nijverheid verkreeg het akkoord van de meeste industriële verenigingen. De banken betuigen hun instemming met een deelneming van 250 miljoen frank. De bijdrage van de verzekeringsmaatschappijen is geraamd op 250 miljoen frank en die van de spaarkassen en hypotheekmaatschappijen op 50 miljoen frank.

*
**

Het ontwerp van wet werd aangenomen met 9 stemmen bij 5 onthoudingen.

Dit verslag werd eenparig goedgekeurd.

De Verslaggever,
Victor LEEMANS.

De Voorzitters,
Baron NOTHOMB.
Pierre DE SMET.

Le Ministre répond qu'il faut, dans l'appréciation de l'effort demandé aux milieux économiques, tenir compte de l'échéance éloignée de l'emprunt, ce qui peut entraîner une moins-value au moment du remboursement. D'autre part, il convient de souligner que la valeur boursière des titres émis n'atteindra probablement que 50 à 60 % de leur valeur nominale, de sorte que toute souscription équivaldra à l'abandon de près de la moitié de la valeur souscrite.

Considéré sous cet angle et après reconversion du capital souscrit à l'époque, l'effort consenti actuellement s'avère deux fois plus important que celui qui fut accompli en 1927.

*
**

Le Ministre a, par ailleurs, fourni quelques précisions concernant la répartition des souscriptions entre les divers secteurs et organismes intéressés.

La moitié de l'emprunt, soit 1,5 milliard de francs, sera souscrite par les institutions financières du secteur public. La Banque Nationale de Belgique souscra 600 millions, la Caisse Générale d'Épargne et de Retraite 575 millions, le Crédit Communal 150 millions, la Société Nationale de Crédit à l'Industrie 125 millions, l'Institut de Réescompte et de Garantie 30 millions, la Caisse Nationale de Crédit Professionnel 20 millions.

Le solde, soit 1,5 milliard de francs, sera souscrit par les différents secteurs de l'économie. La participation de l'industrie, du commerce, de l'agriculture et des sociétés financières est évaluée à 950 millions. La Fédération des Industries Belges a obtenu l'accord de la plupart des fédérations industrielles. Les banques ont marqué leur accord sur une participation de 250 millions. La participation des compagnies d'assurances est évaluée à 250 millions et celle des caisses d'épargne et des sociétés hypothécaires à 50 millions.

*
**

Le projet de loi a été adopté par 9 voix et 5 abstentions.

Le présent rapport a été approuvé à l'unanimité.

Le Rapporteur,
Victor LEEMANS.

Les Présidents,
Baron NOTHOMB.
Pierre DE SMET.